



Европейски съюз



БЮЛЕТИН №10

МИГ КИРКОВО-ЗЛАТОГРАД

МЕСТНИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ, ПОДКРЕПЕНИ ОТ МИГ



Настоящият бюлетин е изготвен от Сдружение „Местна инициативна група Кирково-Златоград“ с финансовата подкрепа на Програма за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020, мярка 19,4 – „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие“, във връзка със Споразумение № РД 50-41 /27.04.2018 за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие за общините Кирково и Златоград



СЪДЪРЖАНИЕ

<i>ПРЕДИСЛОВИЕ</i>	3
<i>БИОСТОПАНСТВО – АРОНИЯ :</i>	4
<i>АРОНИЯ: 7 ПОЛЗИ ЗА ЗДРАВЕТО</i>	7
<i>КОЗЕВЪДНА ФЕРМА В ДОМИЩЕ</i>	9
<i>КРАВЕФЕРМАТА НА ВАЛЕНТИН ПЪЧЕВ</i>	11
<i>ФЕРМЕРСКИ ПРОДУКТИ ОТ ОВЧЕ МЛЯКО</i>	15
<i>БИВОЛИТЕ „БЪЛГАРСКА МУРА“ – МЕЧТАТА НА АЛЕКСАНДЪР РАДОМИРОВ</i>	20
<i>ФЕСТИВАЛИ „МАГИЯТА НА РОДОПИТЕ“</i>	25



ПРЕДИСЛОВИЕ

В програмния период 2014 – 2020 г. Местна инициативна група Кирково – Златоград, разпредели значителен ресурс в сектори и дейности, определени като приоритетни в изпълнение на Стратегията за водено от общностите местно развитие (ВОМР) за територията на общините Кирково и Златоград.

Чрез условно наречените „зеделски мерки“ от ПРСР и проведените процедури за прием на проектни предложения по тях - Мярка 4.1. Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства и Мярка 4.2 „Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти“, успяхме да финансираме индивидуални проекти, създадени и изпълнявани от местни партньори/бенефициенти-физически и юридически лица, в отговор на конкретни проблеми и нужди за отрасъла в региона.

Успяхме да насърчим местните общности чрез мерките на МИГ да търсят нови начини за повишаване на своята конкурентоспособност, за оптимално оползотворяване на ресурсите и за преодоляване на различните по вид предизвикателства – модернизация на земеделските стопанства, подобряване качеството на производствените процеси и внедряване на нови култури и услуги, възможности за заетост, улеснен достъп до финансиране за малки проекти в рамките на територия на действие на Стратегията.

Чрез този **БЮЛЕТИН** искаме да споделим визията, заложените цели, както и резултатите от съвместната ни работа с одобрените проекти и сключени Административни договори с бенефициенти по процедури чрез МИГ: Мярка 4.1. Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства и Мярка 4.2 „Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти“ и да отговорим на част въпросите, които бихте ни поставили Уважаеми **ЧИТАТЕЛИ**:

- Като цяло, какво отражение имат проектните идеи и как те допринасят за конкурентноспособността на съществуващите или новосъздадените земеделските стопанства?
- Дали изпълнителите на проекти считат ли за ефективно използването на европейски средства чрез Стратегията за ВОМР?
- Как оценят взаимодействието между бизнеса, екипа на Местна инициативна група Кирково – Златоград?
- Кои са основните фактори за успеха на проектите?



Хикмет Чалъшкан
Земеделски производител

Контакти: 0897585911;
E-mail: hikmet.caliskan@abv.bg
Адрес: гр.Златоград
ул. Стефан Стамболов 51



ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Наименование на проекта: „Закупуване на трактор и оборудване за биологично стопанство от арония в село Могиляне, община Кирково“

Бенефициент по процедура: МИГ Кирково-Златоград Мярка 4.1.
Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства.

Място на изпълнение на проекта: с.Могиляне, общ.Кирково,
Договор BG06RDNP001-19.224-0004-C01 от 19.07.2022 г.,

Обща стойност на допустимите разходи 79 080.00 лв, в.т. 70% финансирани в размер на 55 356.00 лв, Собствено участие– 23 724,00 лв.

- **Какво бихте споделили с нас за дейността си и как се роди идеята за кандидатстване с проект по мярката!**

Решението ми да се занимавам с производство на арония е мечта от дълги години. Исках да направя нещо различно и истинско, което освен доходи да ми носи удовлетворение и радост от това да произвеждам чисти и здравословни продукти.



Преди да създам земеделското стопанство, приоритетно за мен беше да придобия собственост чрез комасация на земята с необходимата обработваема площ, за да реализирам идеята си за отглеждане на много малко застъпената, но добре позната култура – **арония**, на територията на община Кирково и община Златоград, в обсега на която е разположено стопанство с.Могиляне. Освен това, запознат съм с лечебните качества на аронията и наличието на благоприятни условия за отглеждането на тази култура в района, а именно – планински и полупланински. Също така, тя е устойчива на ниски температури и неприятели, възискателна е единствено към почвена влага и слънцегреене, като смятам, че намира чудесен прием в мястото, което съм избрал. Местността е екологично чиста и културата ще бъде отглеждана по биологичен начин. За в бъдеще бих искал да реализирам и да успея да завърша цикъла за производство на биологични продукти - натурален сок, сушен плод арония и други продукти за директна консумация. Така през 2019г. създадох земеделското стопанство с площ 17,500 дка и направих засаждане от над 4000 броя насаждения от арония със сертифициран биоразсад „НЕРО“ от произведен посадъчен материал от доктор на биологичните науки проф. Милко Моллов. За създаденото стопанство от арония притежавам Договор за контрол и сертификация на биологично производство с партиден номер 401106 с КОСМОСЕРТ АД, клон България. Сертифициращата фирма по договор идва веднъж в годината, като през годината правят веднъж или два пъти внезапни проверки.

- *Какви трудности съпътстват отглеждането на арония като многогодишно растение?*

За отглеждане до плододаване, се иска редовно окопаване и напояване на насажденията. Именно поради тази причина и липса на налична техника за обработка на почвата и подобряване на теренните условия, реших да се възползвам от европейско финансиране чрез процедурата на МИГ по мярка 4.1. Чрез проекта е предвидено закупуване на трактор, с допълнително спомагателно оборудване - хидравличен извод за трактор, фреза, шредер, плуг и хидравличен култиватор, което ще доведе до значително намаляване на плевели, ръчно окопаване, и не на последно място качествена обработка на почвата и висококачествена продукция.

Надявам се при добро стечение на обстоятелствата за развитие и разширяване на стопанството, за в бъдеще отново да участвам с проектни предложения по земеделските мерки чрез Местната инициативна група Кирково – Златоград, за да попълня липсата на друга собствена техника и съоръжения, като например внасяне на капково и листно наторяване с органична тор и друго технологично оборудване.

- *Какво бихте пожелали да се промени в българското земеделие, какви трудности се налага да преодолявате?*

Смятам, че работещите в сектор биологичното производство, независимо в кой сектор в България, имат нужда от подкрепа и стабилна среда за развитие. Природата е наша и ние трябва да се грижим за нея. **Биопроизводството не е мода. Това е начин на живот.** Ядеш истински храни. Мисля, че това е най-доброто. Да се произвежда качествена храна за населението. Хората трябва да консумират биохрани и чисти храни, защото в тях няма пестициди и хербициди. Субсидиране е необходимо и то трябва да се дава на тези, които имат сертифицирано производство. Субсидията би помогнала да компенсират до някъде високите разходи по отглеждането на аронията. Ако има добро подпомагане, много млади хора ще останат в малките населени места. Ще имат препитание. Ако видят, че наистина държавата ги подпомага и имат някакви постоянни доходи.

За проекта: С настоящия проект, предназначен за отглеждане на арония, се цели създаването на едно съвременно и високорентабилно стопанство, отговарящо на европейските изисквания за земеделие, целящо производство на висококачествена продукция, готова да отговори на все по-нарастващите изисквания на пазара, като едновременно максимално щади околната среда. Чрез проекта се очаква да се повиши устойчивостта и конкурентоспособността на земеделското стопанство чрез подобряване на материалните активи на стопанството, а именно закупуване на земеделска техника и земеделски инвентар за нуждите на стопанството.

Проектът включва закупуване на трактор и съпътстващ инвентар към него - хидравличен извод, фреза, шредер, плуг и хидравличен култиватор. Закупуването на предвидените машини и земеделска техника ще доведе до модернизация на активите в стопанството и ще повиши конкурентоспособността му.



АРОНИЯ: 7 ПОЛЗИ ЗА ЗДРАВЕТО

Малките черни плодчета арония не могат да заблудят никого с размера си – те са истински хранителни бомби, що се отнася до съдържанието на полезни вещества в тях. Нищо чудно, че в последните години аронията става все по-търсена и предпочитана в категорията на суперхраните.

Защо да заложим на нея за по-добро здраве?

1. Аронията осигурява пълен набор антиоксиданти - Всички горски плодове са пълни с ценни антиоксиданти, но аронията заема челното място в класацията. Керцитин, лутеин, зеаксантин, каротин са само част от тях, а всички заедно се грижат за намаляване на вредното влияние на свободните радикали върху организма.

2. Аронията подпомага храносмилането - Плодовете на аронията са богати на фибри, които ще се погрижат за по-доброто функциониране на храносмилателната система. Отделно, органичните вещества, които се съдържат в аронията, защитават от опасни бактерии, благодарение на естествените имуностимулиращи и антиоксидантни качества.

3. Аронията подсилва имунната система- Отделно от съдържанието на антиоксиданти, аронията е богата и на витамин С, който стимулира белите кръвни телца и производството на колаген. Колагенът е важен за растежа и обновяването на тъканите, органите, кръвоносните съдове, и клетките, а белите кръвни телца са ключови за способността на тялото да се съпротивлява срещу болестотворни атаки.

4. Аронията регулира кръвното налягане - Аронията е богата на калий, който има положителен ефект върху здравето на сърцето, тъй като действа отпускащо върху кръвоносните съдове и артерии, и подобрява кръвотока. В съчетание с положителните ефекти на фибрите и антиоксидантите, аронията осигурява един мощен коктейл полезни за здравето на сърцето вещества.

5. Аронията може да намали риска от рак - Изследванията установяват връзка между антиоксиданта антоцианин и намаления риск от рак на дебелото черво. Най-богатите източници на антоцианин са тъмночервените и лилавите плодове – като боровинки, грозде и арония, разбира се.

6. Аронията се грижи за здравето на очите - Каротинът, който се съдържа във високи количества в аронията, е един от най-мощните антиоксиданти, и намалява риска от макулна дегенерация и катаракт, като намалява вредните въздействия от оксидативния стрес върху очите.

7. Аронията поддържа кожата здрава и млада - Оксидативният стрес оказва вредно влияние на целия организъм – не само отвътре, но и отвън, върху кожата, като води до засилена поява на бръчки, петна и белези. Тук антиоксидантите отново идват на помощ, като повишават съпротивителните сили на кожата и възстановяване на клетките ѝ.

Източник: <https://farmhopping.com/>



ИРЕНА ЗДРАВКОВА ПАЛОВА
УПРАВИТЕЛ НА БОРИ ЕООД

Контакти: 0882238822

bori_eood@abv.bg

с.Кирково

ул. Димитър Благоев 57Б



ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Наименование на проекта: Закупуване на земеделска техника за животновъдно стопанство с.Домище общ.Кирково

Бенефициент по процедура: МИГ Кирково-Златоград Мярка 4.1.
Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства.

Договор BG06RDNP001-19.224-0001-C01 от 07.01.2022г.

Обща стойност на допустимите разходи в размер 170 393 лв,
в т.ч. финансиране - 85 196 лева, собствен принос - 85 197 лева.

- **Какво сподели с нас г-жа Ирена Палова за проекта- дейности и резултати.**

Първият одобрен и изпълнен проект, с който фирмата кандидатства по процедура на Местна инициативна група Кирково- Златоград, беше успешно реализиран чрез Оперативна програма за развитие на човешките ресурси. Инвестициите бяха насочени в сферата на обученията и заетост на работещи лица и закупено оборудване във друга фирмена дейност, свързана с хотелиерство и ресторантьорство.

Предвид, разнообразието от предмета на дейности на фирмата, решихме да насочим усилията си и в животновъдния отрасъл - *Козевъдството* като един от традиционните отрасли в региона. Така създадохме и земеделско стопанство за отглеждане на кози, предимно местни породи, регистриран по Закона за ветеринарномедицинската дейност. Животновъдният обект се

намира в землището на с. Домище, общ Кирково и в него се отглеждат 36 кози.

За модернизацията на вече действащата козеферма участвахме по процедура на МИГ мярка 4,1 за закупуване на земеделска техника за нуждите на стопанството - Трактор със спомагателен инвентар за изпълнение на различни видове дейности за обслужване на стопанството и изхранване на животните в него.

Здравословното козе мляко

Козето мляко може да бъде включено в хранителното меню, защото предлага редица ценни макро- и микроелементи. Козето мляко дава някои допълнителни ползи за здравето и може да бъде идеален избор за подпомагане на храносмилането.



Козето мляко има няколко уникални свойства. То е най-лесносмилаемият млечен продукт и най-близко по състав до майчиното мляко. То съдържа в пъти повече калций, витамин В6, витамин А, калий, мед, манган от кравето мляко. Козето мляко се понася добре от тези хора, които не могат да консумират друго мляко. Козето мляко благоприятства храносмилането. Козето мляко има много витамини и други важни елементи, които подхранват кожата. Козето мляко съдържа два пъти повече от полезните мастни киселини и с 27% повече селен от кравето мляко, който е необходим хранителен елемент за имунната модулация и има антиоксидантни свойства. Този продукт се препоръчва на пациенти страдащи от анемия или такива, които имат костна деминерализация.

В козето мляко се съдържат по-ниски нива на естроген метаболити, за които се смята, че са свързани с ракови заболявания на репродуктивната система. В него се съдържат много по-малко мазнини в сравнение с кравето мляко.

Консумацията на козе мляко може да намали неразположенията при астма, екзема, артрит, синдром на раздразнените черва, стомашни язви, подагра и др.



*Земеделски стопанин
ЕТ Валентин Пъчев*

*с. Долно Къпиново
ул. Бряст 7;
0897 066619*

*Проект: Модернизация на
животновъдно стопанство/*

***Бенефициент по процедура: МИГ Кирково-Златоград Мярка 4.1.
Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства.***

Договор №BG06RDNP001-19.224-0002-C01 от 29.09.2022г.

*Обща стойност на допустимите разходи - 191 474,70 лева, в т.ч
финансиране 95 737,35 лв., собствен принос - 95 737,35 лв.*

Семейната ферма на Валентин Пъчев се състои от 44 броя говеда млечни крави и телена порода „Симентал”. Дейността им е съсредоточена в отглеждането на едър рогат добитък, с млечно направление. За отглеждането и изхранването на животните обработват над 10 дка собствена и наета земя – ниви, мери и пасища и естествени ливади.

- *Какво е за Вас земеделието? Какво Ви дава?*



Занимавам се със земеделие откакто се помня, потомствен земеделец съм и животът ми винаги е бил свързан със земеделието. Изградихме Кравефермата с много желание и любов, с капацитет 100 броя.

Тенденцията ни е в животновъдния обект да се отглеждат говеда за репродукция, мляко и млечни продукти. За мен най-важното е, че всеки ден съм сред природата. Не го приемам като тежка работа. За мен е ежедневие и съм свикнал с това, така вече 10-15 години участвам активно.

Земеделското стопанство на Валентин Пъчев реализира проекти по две от мерките на МИГ Кирково-Златоград: Мярка 4,1 и Мярка 4,2:

За проекта по мярка 4,1:

Проектът Модернизация на животновъдно стопанство е за закупуване на земеделска техника и оборудване, необходимо за оптимално функциониране на животновъдно стопанство – Трактор с мощност до 120к.с. с допълнително оборудване. С новозакупената техника ще се осигури навременност и



гъвкавост при отглеждането и изхранването на животните и реализацията на готовата продукция. ще се извършват тежките товаро-разтоварни операции в стопанството. Ще се намалят съществено оперативните разходи, включително и разходите за наемна техника и за навременно складиране на произведените и закупени фуражи. Изпълнението на проекта предвижда разкриване на 1 работно място.

За проекта по мярка 4,2: Закупуване на технологично оборудване за преработка на мляко/ Договор BG06RDNP001-19.225-0002-C01/ 24.02.2022 Обща стойност на допустимите разходи в размер 188 800,00 лева, в т.ч. БФП - 94 400.00 лева



През 2020г. кандидатствах за финансово подпомагане по Мярка 4.2 „Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти” към Стратегията за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград за технологично оборудване за преработка на краве мляко, посредством което ще се произвеждат: бяло саламурено сирене, краве кисело мляко, айран и краве масло. Продуктите на фермата да са с постоянно високо качество и вкус, с гарантирана хигиена на производството и проследяемост на продукта, тъй като 100% от суровината е собствено производство.

Идеята за този проект е разширяване на дейността на стопанството чрез внедряване на нови мощности и технологии за преработване на

собствени суровини от животински произход. По проекта ще бъде разкрито едно работно място.

За закупуване и инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка е предвидено високо производствено оборудване за преработка от 500л. до 1000 л. краве мляко за един ден, необходимо количество за производство на готови млечни продукти за консумация. Надявам се много скоро да бъдем на българския пазар с готова продукция.





ЗЛАТНА ФЕРМА ЕООД

Златоград 4980

ул. Бельо Златев No 5

Управител-Благовеста Янчева

Контакти: GSM 0896119972

zlatnaferma@gmail.com

„Златна ферма“ ЕООД има изградена овцеферма за развъждане на овце от породата „Лакон“. Динамично развиваща се ферма, разположена край гр. Златоград. Концентрира усилията си в отглеждане на елитна порода овце, разширяване на капацитета на фермата, разнообразяване на продуктите, а от 2022 г – и в допълнителна преработка на собствени продукти от овче мляко. Според управителя Благовеста Янчева, всеки фирмен продукт е внимателно създаден и прецизиран, защото от значение за фермата е утвърждаване на специфични продукти и предлагане на продукти с високо качество. За осигуряване на тези цели, фирмата ползва пасища от екологичен район, изцяло собствена суровина и иновативни технологии за отглеждане на животните.

Чистият въздух и природата са от ключово значение за качеството на храната, която ние, хората, консумираме. Затова разходките сред красивата ни Родопска планина са важни за животните. Безценно е, когато крайният продукт е биологично чист, вкусен и направен с много любов. Златна ферма изпълнява проекти по две от мерките на МИГ Кирково-Златоград – 4,1- за инвестиции в

земеделски стопанства и 4,2 – за преработка и предлагане на селскостопански продукти.

Проектът по мярка 4,1 е с наименование „Модернизация на животновъдна ферма“. Касае модернизация на фермата, съответстваща на европейските стандарти за производство на сурово овче мляко, съобразена с природните и фуражни условия, опазваща в максимална степен екосистемите в региона на фермата в землището на гр.Златоград, както и закупуване на земеделска техника за

животновъдна ферма за овце от порода Лакон. Чрез този проект се осигурява модернизация на действаща овцеферма. Обект на дейностите по проекта е закупуване на земеделска техника за обслужване на стопанството и изхранване на животните в него, както и на млекомат за директна продажба на висококачествено прясно овче мляко. Стойността на проекта е 172 хил. лв, от които 80 хил (47%) са безвъзмездно финансиране.



Нагрупаният опит на екипа на фирмата, желанието и стремежът да се развива производството на качествени млечни продукти, стимулира кандидатстването и спечелването на проект и по процедура чрез МИГ Кирково-Златоград по Мярка 4,2 – „Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането или развитието на селскостопански продукти“ от ПРСР 2014-2020.



Наименованието на проекта е „Строително-монтажни работи за млекопреработвателно предприятие“. Чрез него, „Златна ферма“ ЕООД изгражда млекопреработвателно предприятие за преработка на овче мляко в нова мандра, с капацитет 500 литра, добито от животни, собственост на фирмата, както и закупуване на оборудване за млекопреработка.

Инвестицията в новата мандра ще преработва само и единствено собствена продукция от овче мляко. Млекопреработвателно предприятие ще се разположи в нова мандра в гр. Златоград. Чрез проекта се осигурява модерна технологична база и се внедрят иновативни технологии и процеси в специфични за територията предприятия от хранително-вкусовата промишленост. С изграждането на млекопреработвателното предприятие се очаква постигането на следните резултати:

- По-високо качество на произведените продукти чрез използването на иновативно оборудване;

- повишаване на произвежданите продукти чрез по-добро спазване на технологично обусловените срокове за извършване на производствените мероприятия;



- използване на модерна и иновативна технология, гарантираща производство на висококачествени продукти;

- осигуряване на възможности за допълнителна и постоянна заетост в района.

Производствената програма на мандрата след реализиране на инвестицията ще включва бяло саламурено сирене, кашкавал и кисело мляко.

Въвеждането на нови технологии в производството и модернизация на физическия капитал ще благоприятства за повишаването на производителността на труда, включително инвестициите свързани с предотвратяване и намаляване на замърсяването от селското стопанство и прилагането на добри производствени практики. Стойността на проекта е 195 хил. лв, от които 97 хил.лв е безвъзмездното финансиране от ПРСР, чрез подхода Водено от общностите местно развитие.



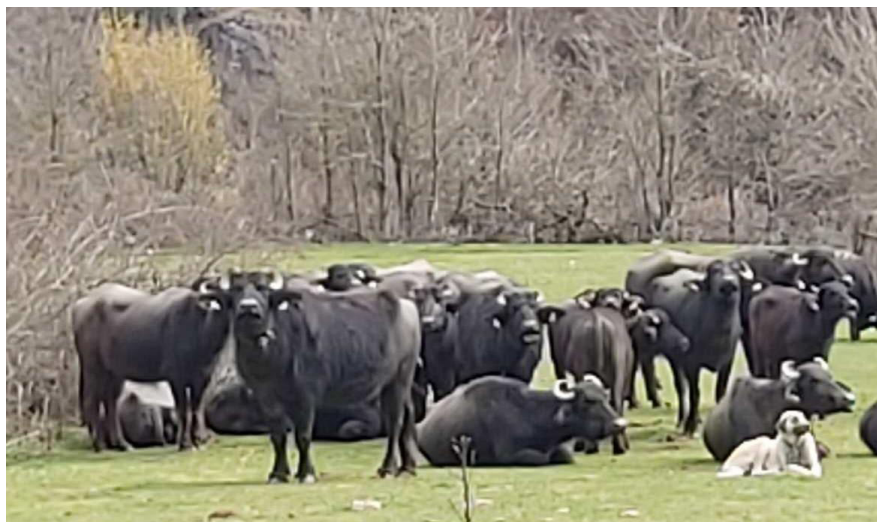
През 2022 г. Златна ферма е чест участник в изложения и базари на производителите, организирани от Министерството на земеделието („Подкрепи местното“), МИГ Кирково-Златоград („Магията на Родопите“), ОД наДФЗ Смолян („Произведено в Родопите“). На всички форуми, изкушенията от овче мляко, както и агнешкият суджук, произведени от Златна ферма-Златоград, предизвикваха интерес.

БИВОЛИТЕ „БЪЛГАРСКА МУРА“ – МЕЧТАТА НА АЛЕКСАНДЪР РАДОМИРОВ

с.Завоя, общ.Кирково, тел.за контакт:0898466478

Бихте ли представили себе си и земеделското стопанство?

Казвам се Александър, 62 годишен, семеен. Имам два сина и два внука. Във фамилното стопанство отглежда 70 броя биволи, 20 броя крави и телета, както 240 броя овце в землището на с.Върли дол, общ.Кирково. Занимаваме се с животновъдство вече над 15 години и смятам, че сме усвоили всички „тънкости на занаята“.



- *Разкажете как стартирахте?*

Паралелно със създаването на стопанството подготвихме пасища в продължение на 7-8 години, за да може след това на тези пасища да настаним животните, както и да осигурим свободното им пашуване в обсега на землището, където се намира стопанството. Не сме следвали обратния ред - първо да вземем животни и после да търсим теренните условия – мери, пасища и др. Така че, първоначално създадохме и въведохме в много добро състояние, както животновъдния обект, така и естествените ливади, мери, пасищата в района в землището на обекта. Към този момент ние притежаваме 100 хил.дка собствена и наета земя в четири землища на община Кирково.

По моя идея, през 2014 година застъпихме отглеждането на биволи в стопанството, тъй като това е бил един от потомствените отрасли за населението в района. Работихме в посока на избора на породата, на технологията и така стигнахме до идеята, че най-подходящата, най-добрата порода за работа, особено за условията в България, и в нашия регион Югоизточни Родопи. Оттогава станахме първото и засега единствено стопанство, което отглежда биволи на територията на област Кърджали от породата “Българска мура”.



Дейностите при едно такова богато разнообразие от видове животни в едно стопанство изисква отговорност, постоянство и упоритост. Отглеждането на животните е семеен бизнес, но за стопанство основно полагаме грижи и работим аз и двамата ми синове Станимир и Славомир, като всяко едно от 3-те стада – биволи, крави и овце са персонално разпределени между тримата. Разделянето на стадата има точно тази цел - да се обособят групи според техния статус, за да може да им се обърне конкретно внимание според техните нужди.

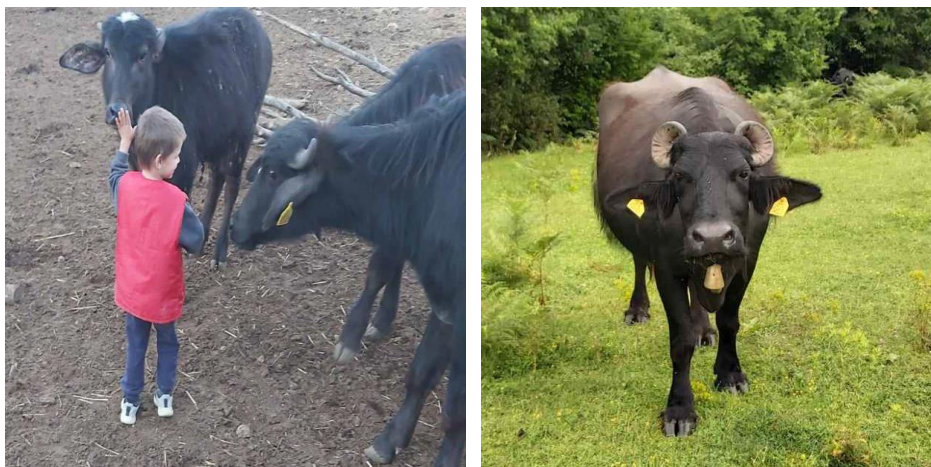
- *Как избрахте основно да се занимаване с биволи ?*

Този отрасъл дава ценни продукти за пазара - мляко с висока масленост, здрави кожи и месо. Биволското месо е сухо, поради което се използва най-вече за производството на месни деликатеси. Породата е създадена в резултат от кръстосването на местни с индийски породи, със средна млечност 1800-2000 литра годишно, а при определени условия може да достигне и около 4000 литра при масленост 7,5%. По моя информация, въпреки ценните си качества, броят на биволиите в страната намалява, поради липсата на мотивация за отглеждането им в частните стопанства.



От млечните продукти имаме собствено производство сирена- овче, биволско и смес от двата вида, като задоволяваме нуждите на местното население и околността. Отглежданите животни са чрез целогодишно природосъобразно пашуване в планина, което е изключително важно за опазване на богатото и уникално биоразнообразие в региона на фермата. В същото време уникалният вкус на млечните продукти, които правим, е резултат от съчетанието

от порода, почви, въздух, свободно пасищно отглеждане и традиционна наша рецепта на производство и зреене.



Цялата дейност, свързана с размножаването на животните, се базира на технологии. Вземаме най-доброто, което се използва и има добър резултат в света и го прилагаме при нас.

На първо място, технологията включва отглеждане на животни само на открито. Те не влизат в обори под никаква форма, при никакви условия. Ползваме зимни пасища в района на селото и летни пасища в планината. Всички пасища са с електропастир. На всички пасища има осигурена вода. Дори и на пасищата в планината имаме прокаран осигурени водоизточници.

Ние правим размножаването само по естествен начин. Естествено обслужване с бикове. Целия наличен генетичен материал ние го управляваме, за да стигнем до добри естествени резултати. Постигаме 96-97% заплождане на животните по естествен път. Имаме същия процент оцеляващи животни след отелване - израстващи и развиващи се. Това го правим без да включваме зърнено хранене на животните. Храненето е само с тревни фуражи, които ние произвеждаме. Тези

животни, израсли навън, имат изключително имунна активност. Те са здрави и жизнени. Те са работещите животни.

- *При това добре развито земеделско стопанство, бихте ли кандидатствали за финансиране чрез Стратегията на МИГ?*

Вероятно ще се възползваме от тази възможност, тъй като разходите за инвестиции всеки ден нарастват и сме изправени пред затруднение самостоятелно, със собствени средства да реализираме своите бъдещи инвестиционни намерения в техника и оборудване на стопанството, необходимо за отглеждане на животните и преработка на млечните продукти.



Общ преглед: Местните инициативни групи Кирково-Златоград и Ардино-Джебел стартираха съвместен проект „Стимулиране на туризма на териториите на МИГ чрез популяризиране на природното богатство и културно-историческото наследство с помощта на иновативни дейности“. Проектът е по под мярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от Програма за развитие на селските райони 2014-2020. Срокът на изпълнение на проектните дейности е февруари 2023 г.

Част от целите на проекта е популяризирането на природното и културното наследство на териториите на МИГ „Ардино-Джебел“ и МИГ „Кирково-Златоград“ и превръщането им в атрактивни места за отдих, забавление и почивка. Потенциалът на двете територии е необятен, но има възможности за много по-комплексно развитие.

По този повод една от ключовите дейности по проекта беше организирането на Туристически фестивали, предназначени за представяне на природното и културно наследство, както и потенциала за туризъм, във всяка от четирите общини. Фестивалите бяха под наслов "Магията на Родопите" като участие взеха членовете на МИГ и жители от територията им, както и гости от други населени места и територии. Събитията срещнаха агенции, медии, гости от страната и чужбина, местни лидери, кулинарни експерти, представители на местната власт, читалища, музеи, туристически дружества, представители на туристическия бранш - хотели, къщи за гости, хижи, училища и школи на територията на проекта и др. За участниците и посетителите бяха предвидени представяне на общините, както и спецификата и символите на техните територии. Бяха представени и местни културни обичаи и традиции, изложби на местни продукти, дегустация на традиционната кухня с местни храни и напитки и др. атрактивни дейности. Фестивалите се проведоха през август и септември във всяка от четирите общини.

Джебел

В град Джебел на 6 август бе открит първия от четирите фестивала под наслов “Магията на Родопите” като част от празника “Дни на джебелчани”.

По време на фестивала, гостите на празника, както и представителите на МИГ “Кирково-Златоград”, имаха възможност да се насладят на подредените щандове на фермери и производители от региона, домакини и организатори. Бяха представени изложби на местни продукти, дегустация на традиционната кухня с местни храни и напитки и други атрактивни дейности. Интересът към фестивала бе огромен. Освен фермерското изложение, празникът включваше и фотоизложба, представяща интересни места за посещение около Джебел. Други атрактивни дейности на фестивала бяха футболен турнир, пейнтбол турнир, демонстрация за рисуване на вода.



Ардино

На 13 август, екипът на Местна инициативна група Кирково-Златоград посети Фестивала “Магията на Родопите”, част от “Дните на Ардино 2022” и Фестивалът на чистите храни, които се провеждат през цялата седмица, на територията на град Ардино.





На фестивала бяха представени продукти на местни производители, дегустация на традиционни храни и напитки, богата музикална програма и други вълнуващи дейности, организирани от местния МИГ. Изключително



“Чистите храни за утвърждаване на здравословен начин на живот” бе представена от Николай Солаков, от Института по криобиология и хранителни технологии към

Висшата Селскостопанска Академия в София. В презентацията беше засегната темата за космическите и биологично чистите храни, като бяха предложени и примерни възможности за стартиране на производство на функционални храни в Родопите.



За финал на деня, екипът

посети една от местните забележителности на Ардино - Дяволския мост.

Кирково

Третиот фестивал под наслов “Магията на Родопите”, се проведе на 10 септември в Кирково. Фестивалът бе част от Празника на плодородието, провеждан за поредна година в Кирково.



На събитието бяха представени продукти на местни производители (плодове, зеленчуци, домашно произведени сладка, мед и млечни продукти), дегустация на традиционни за района храни и напитки, като беше организиран и конкурс с награди за “Най-вкусна лютеница” и “Най-оригинален плодов сладкиш”, всички дейности бяха съпроводени с богата музикална програма, с водещ Влади



Въргала и специалното участие на кулинера Ути Бъчваров. За най-малките посетители на фестивала бе създаден кът, в който децата имаха възможност да развихрят въображението си и да създадат изкуство с помощта на семена, боб, леща и ориз.



Златоград

На 24 септември, в Златоград се състоя четвъртия, последен фестивал под наслов “Магията на Родопите”. Събитието бе част от Делъови празници.

Голяма част от местните жители и туристите бяха облечени в народни носии или пресъздаваха конкретни персонажи, което допринесе допълнително за атмосферата. Гостите от цялата страна имаха възможността да опитат традиционни, домашно приготвени родопски ястия, да се пренесат назад във времето и да се насладят на

възстановката “Един пазарен ден отпреди 100 години”, организирана от Етнографски ареален комплекс.



По калдъръмените улици можеха да се видят множество образи от едно време - занаятчиите, бозаджията, магьосника, чорбаджиите, строгият поручик с верните си войници, вестникарят, коконите, кметът и депутатът, които приканваха народа да гласува и още много различни персонажи. Изделия, изработени в местните занаятчийски работилници, както и домашно произведени продукти, бяха изложени за гостите на събитието. Разбира се, денят премина

*под съпровода на гайди, песни и хора на местни и гостуващи
самодейни и професионални състави.*



Интервюта с производители:

Представителите на МИГ Кирково-Златоград направиха интервюта с част от производителите-участници, за популяризиране на представените изделия в изложението в град Ардино: млечните продукти на «Алада», «Жълтуша» и «Сърница Милк», Сусамовия тахан на Йордан Каракехайов, пчелните продукти на Христо Величков, шафрана на Дрийм Гардънс АД и др.

На фестивала в Кирково също бяха проведени интервюта като този път фокуса падна върху земеделските производители, в които те споделиха повече за отглеждането на различните култури, трудностите, които срещат и цялостното производство и дистрибуция на домашни продукти в нашия край. (Интервюта с част от производителите представяме в отделни статии.)

